

**ÖSTERSUNDS
KOMMUN**

Kommunala pensionärsrådet protokoll

2019-10-09
Kl. 14:00–17:00

Murklan, Tavelbäcksvägen 2

Sammanträdesdatum
2019-10-09

Plats och tid	Murklan, Tavelbäcksvägen 2, den 9 oktober 2019 kl. 14:00-17:00
Paragrafer	§§ 25-30
Beslutande	Gertrud Nygren, PRO, tjänstgörande ordförande Anton Waara, S, Vård- och omsorgsnämnden, tjänstgörande för LiseHjemgaard Svensson Inger Könberg, PRO, tjänstgörande för Gertrud Nygren Inger Breil, PRO Alvi Berglund, PRO Margareta Halvarsson, SPF Margaretha Mooe Hellenen, SPF Eivor Hagström, SKPF, tjänstgörande för Christina Bondelid Britt Wikman, SKPF Kalle Olsson, Vision
Närvarande ersättare	Bo Örjan Försth, PRO Katrín Wallin, PRO Marit Borg, SPF Björn von Essen, SPF Per-Håkan Högmark, SKPF
Övriga närvarande	Magnus Eriksson, vård- och omsorgsförvaltningen, sekreterare Hanna Hirvelä, nämndsekreterare, § 30 Börje Hoflin, uppdragschef, § 26-27 Linda Sahlin, affärschef Vy Buss, § 25 Kjell Svanberg, samhällsbyggnadschef, §25 Åsa Pettersson, överförmyndarchef, § 28 Hannele Lanner, utvecklingsstrateg, § 29 Ingrid Mars, näringslivsutvecklare, § 29 Tommy Ceder, E-hälsostateg, § 30
Utses att justera	Britt Wikman
Justering	2019-10-16
Underskrifter	
Sekreterare	Magnus Eriksson
Ordförande	Gertrud Nygren
Justerare	Britt Wikman

Justeringen av Kommunala pensionärsrådets protokoll från den 9 oktober 2019 har tillkännagivits genom publicering på Östersunds kommuns hemsida.

Förvaringsplats

Vård- och omsorgsförvaltningen

Ärendelista

§ 25 Dialog om stadsbussarna	5
§ 26 Anställning av vårdbiträden inom vård och omsorg	7
§ 27 Brukarinflytande inom vård- och omsorg	10
§ 28 Dialog om ställföreträdare	11
§ 29 Dialog om utvecklingsplan Brunflo	12
§ 30 Övriga frågor	14

§ 25 Dialog om stadsbussarna

Utredning av pensionär priser på stadsbussarna

Vid pensionärsrådets öppna beredningsmöte på Lövbergas mötesplats den 6 februari 2019 kom det frågor om pensionär priser på stadsbussarna. Kommunfullmäktige har gett förvaltningen Samhällsbyggnad i uppgift att utreda frågan, men någon utredning har inte gjorts.

Magnus Andersson, ordförande i Miljö- och samhällsnämnden, informerade då att Kommunfullmäktige år 2017 beslutade att det skulle göras en utredning om busskorten. Utredningen är inte gjord eftersom Samhällsbyggnad inte har hunnit med det, och politikerna har heller inte gett förvaltningen några pengar till det.

Magnus Andersson träffade Länstrafiken och Nettbuss Stadsbussarna den 28 februari 2019 för att försöka få till en utredning trots allt.

Kommunala pensionärsrådet har bjudit in Linda Sahlén, affärschef på Vy Buss (Nettbuss), för att ha en dialog om stadsbussarna. Kjell Svanberg, förvaltningschef Samhällsbyggnad, deltar också för att kunna svara på frågor om vad kommunen har för ansvar och kan ställa för krav på stadsbussarna.

Region Jämtland Härjedalen är regional kollektivtrafikmyndighet sedan 2015. Det betyder att regionen har det politiska och ekonomiska ansvaret för den allmänna kollektivtrafiken i länet och över länsgräns, och dess framtida utveckling.

Linda informerar om att bolaget nu heter Vy och ägs av norska staten och Norske statsbane. Linda ger en kort presentation av företagets verksamhet och Vy's linjenät i Östersund. Linda förklarar att stadsdelarna förändrats sedan 80-talets linjenät lades och därför behöver nätet förändras och beskriver utvecklingen till att ersätta trafik med el-bussar.

Linda informerar om att det nu har införts ett Seniorkort för 30 dagar (börjar räknas från första dagen kortet nyttjats) som kostar 270 kronor (gäller för dig som är över 65 år). Diskussion förs om att detta erbjudande inte gäller för den grupp som har sjukersättning. Synpunkter framförs att det är viktigt hur bussarna är utformade på insidan för att det ska underlätta för alla resenärer att kunna nyttja kollektivtrafiken. Rådet påpekar att man fortsatt vill ha kontinuerlig information om kollektivtrafiken.

Kjell Svanberg informerar om hur kommunen ställer sig till att ytterligare bidra till att sänka priset för kollektivtrafiken.

Sammanträdesdatum
2019-10-09

Samhällsbyggnadsförvaltningen ska undersöka och ta fram ett underlag för Kommunfullmäktige att ta ställning till. Man beräknar att man ska ha ett förslag klart under 2019 men att beslut från Kommunfullmäktige kan komma tidigast under våren 2020. Information om att det planeras ett nytt Resecenter i Östersund men att inga beslut är fattade.

Linda berättar om fördelarna att inte ha en tryckt tidtabell. Bland annat att man snabbt kan sätta in fler turer med kort varsel.

Linda meddelar att det även finns möjlighet för organisationer/föreningar att få besök av Vy som visar hur tekniken fungerar för att läsa tidtabeller och så vidare.

NYHET!

LÄNSTRAFIKEN
Dina mål. Vår resa.

Köp **SENIORKORT**
30-dagars för bara
270kr.
(Gäller för dig som är 65år och äldre)

i samarbete med
Länstrafiken Jämtland

GÄLLER
STADSTRAFIKEN

§ 26 Anställning av vårdbiträden inom vård och omsorg

Vård- och omsorgsnämnden har beslutat att kompetenskraven för personalen inom särskilt boende, hemtjänst och hemsjukvård ska ändras. Det är nu möjligt att tillsvidareanställa utbildade vårdbiträden. Utbildade vårdbiträden får bara ersätta personal som inte har någon utbildning.

Vård- och omsorgsförvaltningen kommer att utvärdera nämndens beslut om att anställa utbildade vårdbiträden. Utvärderingen ska presenteras för Vård- och omsorgsnämnden under våren 2021.

Bakgrunden till beslutet

Börje Hoflin informerar om beslutet och bakgrunden till det, att man nu kan anställa vårdbiträden i stället för undersköterskor som kan ersätta utbildad personal, detta avser nyanställningar

Inom de närmaste åren är behovet av personal inom vård och omsorg mycket stort. Det är en stor utmaning för kommuner och regioner att säkra kompetensförsörjningen till äldreomsorgen, hälso- och sjukvården och andra verksamheter inom välfärden.

Sveriges Kommuner och Landsting och fackförbundet Kommunal har tagit fram en avsiktsförklaring om kompetenshöjning inom äldreomsorgen och hälso- och sjukvården. Med anledning av det startades en vårdbiträdesutbildning på 800 poäng i gymnasiekurser från Vård- och omsorgsprogrammet.

Eftersom den utbildningsnivån inte funnits tidigare behöver kraven på personalens kompetens ändras för de verksamheter där det ska vara möjligt att anställa vårdbiträden.

Vård- och omsorgsförvaltningen fick redan 2017 nämndens uppdrag att utreda hur många procent av de anställda inom förvaltningens olika verksamhetsområden som kan vara vårdbiträden, utan att kvaliteten på vården och omsorgen försämras. Kvalitetskraven ska anpassas inom förvaltningens olika verksamhetsområden utifrån utredningen.

Så ser det ut inom Vård- och omsorgsförvaltningen i Östersund

Inom hemtjänst och särskilt boende i Östersunds kommun är ungefär 80 procent av de tillsvidareanställda undersköterskor.

För den personal som ska arbeta inom särskilda boenden och hemtjänst/hemsjukvård är kompetenskravet undersköterskeutbildning. För till exempel vårdnära serviceyrken inom särskilt boende, och servicetjänster inom hemtjänsten, finns det inga krav på formell utbildning vid nyanställning. Verksamheterna kan ha vikarier som inte är tillsvidareanställda, och som inte uppfyller kompetenskravet, upp till högst 17 procent av den totalt arbetade tiden.

Vid särskilt boende arbetar personalen tillsammans i en arbetsgrupp, vilket innebär att det finns goda möjligheter för personalen att få stöd av kollegor. Legitimerad personal som finns inom särskilt boende kan handleda vård- och omsorgspersonalen.

Kompetenskrav inom särskilt boende

Så här står det i Vård- och omsorgsnämndens kompetenskrav för särskilt boende:

”All ny tillsvidareanställning av vård- och omsorgspersonal ska uppfylla kompetenskravet omvårdnadsprogrammet eller motsvarande kompetens.

För utbildning påbörjad före 2012-07-01 gäller 1350 poäng i de yrkesspecifika ämnena. För utbildning påbörjad efter 2012-07-01 gäller 1450 poäng.

Kompetenskrav inom hemtjänst/hemsjukvård

Inom hemtjänst/hemsjukvård förekommer mycket ensamarbete, vilket innebär att kravet på kompetens är stort. I ordinärt boende möter vård- och omsorgspersonalen personer med skiftande behov i det egna hemmet.

Den kommunala hälso- och sjukvården har över tid förändrats och i det egna boendet utförs nu avancerad hälso- och sjukvård. Av den anledningen är en hög kompetens hos vård- och omsorgspersonalen viktig.

Kompetenskravet måste balanseras mot bristen på utbildad personal. Effekten av förändringen får inte leda till att kompetensnivåerna i verksamheten sänks.

För personal som utför servicetjänster behöver dagens krav inte ändras. Där är det möjligt att tillsvidareanställa personer som inte är utbildade undersköterskor.

Så här står det i Vård- och omsorgsnämndens kompetenskrav för hemtjänst/hemsjukvård:

”För samtliga leverantörer gäller:

Kommunikationen med den enskilde ska anpassas efter dennes behov och förmåga att förstå och göra sig förstådd. All personal ska kunna förstå och göra sig förstådd, muntligt och skriftligt, på det svenska språket. Det är en fördel om leverantören har personal som även behärskar andra språk. Leverantören ska ha en kompetensutvecklingsplan för personalen inom sitt verksamhetsområde.

För personlig omsorg och delegerad hemsjukvård gäller att:

- *All ny tillsvidareanställning av vård- och omsorgspersonal ska uppfylla kompetenskravet omvårdnadsprogrammet eller motsvarande kompetens.*
- *För utbildning påbörjad före 2012-07-01 gäller 1350 poäng i de yrkesspecifika ämnena. För utbildning påbörjad efter 2012-07-01 gäller 1450 poäng.*
- *Andelen vård- och omsorgspersonal som är timanställda och inte uppfyller kompetenskravet enligt ovan får vara högst 17 % av totalt arbetad tid.”*

Tillägg i kompetenskraven för särskilt boende och hemtjänst/hemsjukvård

Vård- och omsorgsnämnden har nu lagt till följande i kompetenskraven för särskilt boende och hemtjänst/hemsjukvård:

Om anställningen ersätter utbildad personal får personer med vårdbiträdesutbildning (800 poäng i gymnasiekurser från vård- och omsorgsprogrammet) anställas.

Målsättningen ska alltid vara att i första hand ersätta en undersköterska med en undersköterska. Om en anställd utan vård- eller omsorgsutbildning slutar kan den personen ersättas av ett utbildat vårdbiträde. Utbildade vårdbiträden kommer alltså att kunna anställas hos samtliga utförare för att höja kompetensnivån, genom att minska andelen utbildad personal.

Sammanträdesdatum
2019-10-09

§ 27 Brukarinflytande inom vård- och omsorg

Vård- och omsorgsnämnden arbetar med brukarinflytande på flera olika sätt. Börje Hoflin, uppdragschef vid Vård- och omsorgsförvaltningen, informerar Kommunala pensionärsrådet om hur nämnden och förvaltningen ser till att medborgare har inflytande över den hjälp de får.

Börje påpekar att personalkontinuiteten ofta är högre i glesbygd än i tätort.

Diskussion förs om vikten av att man vet om vem som är kontaktperson, och har lätt att komma i kontakt med sin kontaktperson.

Anton Waara påpekar vikten av att ha attraktiva moderna boenden för att kunna få ny arbetskraft och behålla den man har.

§ 28 Dialog om ställföreträdare

Den gemensamma överförmyndarnämnden för Åre, Krokoms och Östersund kommuner vill ha en dialog om hur den kan rekrytera nya, och behålla befintliga, ställföreträdare.

Överförmyndaren ser att det finns personer som inte hänger med i den snabba teknikutvecklingen. Många som tidigare kunde klara sig själva behöver nu en ställföreträdare för att klara sin vardag. På många platser går det till exempel inte längre att göra besök på banken eller använda kontanter.

Överförmyndaren vill ha en dialog med Kommunala pensionärsrådet för att få tips och idéer på hur de kan hantera de nya utmaningarna.

Åsa Pettersson, överförmyndarchef presenterar verksamheten. Myndigheten utreder behov av ställföreträdare och har ansvaret för kontroll av dessa (gode män). Man utbildar även gode män. Beslut om sammanslagning skedde under december 2018 för Östersunds, Åre och Krokoms kommun. Verksamheten finns nu gemensamt för dessa kommuner i Östersund.

Åsa informerar om att man nu satsar på och arbetar med att rekrytera, utbilda och behålla ställföreträdare. Åsa sänder vidare till rådet att man vill veta hur man kan nå ut till medborgare för att rekrytera nya gode män, hon erbjuder sig även att komma ut till de olika föreningarna och informera.

§ 29 Dialog om utvecklingsplan Brunflo

Brunflo ska utvecklas för alla. För företagare, äldre, de som är i behov av omsorg, för barn, föreningar, de som är intresserade av kultur, de som vill vara ute i naturen och för de som gillar sport.

För att kommunen ska kunna utveckla Brunflo på ett klokt sätt vill man höra medborgarnas tankar om vad som är viktigt.

Den 24 september 2019 hade Östersunds kommun en medborgardialog i Brunflo. Nu vill Hannele Lanner, utvecklingsstrateg, och Ingrid Mars, näringslivsutvecklare, ha en dialog med Kommunala pensionärsrådet för att samla in rådets tankar och idéer.

Därefter kommer kommunen att ta fram en utvecklingsplan utifrån medborgarnas synpunkter. Planen ska fungera som ett styrdokument för Brunflos utveckling. Politikerna ska fatta beslut om planen under våren 2020.

Bakgrund

Brunflo är länets näst största tätort. Orten har inte ökat sin befolkning i samma utsträckning som kommunens centralort. All samhällsservice finns i Brunflo, här finns även goda kommunikationer och arbetsplatser. I översiktsplanen och landsbygdsstrategin finns mål och ambitioner för att Brunflo ska utvecklas, men trots detta är inte utvecklingen stark nog.

En orsak till avstannandet i utvecklingen har att göra med låsningar och lösningar kring förbifart Brunflo. Oavsett om vägarna E14 och E45 går genom samhället eller inte kommer det att finnas en vältrafikerad väg och järnväg som bildar en ”barriär” genom orten. Brunflo måste utvecklas oavsett detta.

Kommunen vill nu kraftsamla i Brunflo då utvecklingen behöver stimuleras och drivas på. Kommunen kommer att skapa en utvecklingsplan för Brunflo med tillhörande handlingsplaner och kostnadsberäkningar.

Utvecklingsområden i Brunflo

- Förenkla för personer som vill driva och utveckla företag samt starta nya företag
- Underlätta för företag och privatpersoner att bygga villor och flerbostadshus i attraktiva lägen
- Område för byggande av särskilda boenden och boenden enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade
- Utvecklig av skolor
- Stärka Brunflo som ort för kultur, friluftsliv och sport
- Utveckla centrum med mer attraktiva mötesplatser och ”workplaces”
- Möjligheter till omlokalisering av kommunal verksamhet

Sammanträdesdatum
2019-10-09

- Utveckla gång och cykelvägar för att underlätta rörelsen i och till Brunflo

Hannele Lanner och Ingrid Mars informerar Kommunala pensionärsrådet om utvecklingsplan Brunflo.

Våren 2019 beslutade kommunen att det ska tas fram en utvecklingsplan för Brunflo. Utvecklingsplanen ska enligt plan vara klar våren 2020. Syftet är att bidra till en kraftsamling för att stimulera utvecklingen i Brunflo.

Hannele och Ingrid ber rådet att lämna synpunkter.

Kommunala pensionärsrådet vill att detta tas upp på nästa beredningsmöte 2019-10-23 som är på Mötesplatsen i Brunflo och där fler boende i Brunflo kan förväntas närvara.

§ 30 Övriga frågor

Arbetsordning för Vård- och omsorgsnämndens matråd

2004 startade Vård- och omsorgsnämnden ett matråd för att ha en dialog om mat och måltidsfrågor för personer som bor i ordinärt och särskilt boende.

I matrådet ingår:

- 2 förtroendevalda från Vård- och omsorgsnämnden
- 3 representanter från Kommunala pensionärsrådet
- Representanter från de kök som producerar mat till de olika verksamheterna
- Distributör av portionsmat
- 2 tjänstemän från Vård- och omsorgsförvaltningen

Matrådets uppdrag och ansvar har varit otydligt. Vård- och omsorgsnämnden fastställde därför en arbetsordning för matrådet den 23 september 2019.

Kommunala pensionärsrådets representanter i matrådet informerar om den nya arbetsordningen som fastställts av Vård- och omsorgsnämnden. Arbetsordningen ser ut enligt utdrag nedan:

Matrådet ska träffas minst två gånger per år. Mötena ska alltid hållas på eftermiddagen för att skapa förutsättningar för att kökens representanter ska kunna delta.

En av Vård- och omsorgsnämndens representanter i rådet är den som leder mötena.

Vård- och omsorgsförvaltningen ansvarar för administration kring matrådet, vilket innebär att skicka ut kallelse och dagordning, boka rum och skriva mötesanteckningar.

Mötesanteckningarna skickas till rådets ledamöter och till Vård- och omsorgsnämnden efter varje träff med matrådet. Pensionärsrådets representanter i matrådet ansvarar för att återföra vad som tagits upp på matrådet vid nästkommande möte med pensionärsrådet.

Frågor som kan behandlas på matrådet

På matrådet kan exempelvis följande frågor diskuteras:

- Nyheter inom nämndens ansvarsområde
- Aktuell situation hos köken och distributören av portionsmat
- Fortlöpande uppföljning av efterfrågan på portionsmat
- Pågående utvecklingsarbeten som gäller kost och måltider
- Mat och kultur
- Uppföljningar och kvalitetsfrågor

Sammanträdesdatum
2019-10-09

- Hälsöfrämjande åtgärder för att ge livskvalitet, social samvaro/aktivitet, förebygga ohälsa/vårdskador och underlätta kvarboende
- Övriga frågor från rådets ledamöter

Matrådet kan också i vissa frågor vara referensgrupp, exempelvis i samband med att Vård- och omsorgsnämnden eller Måltidsservice upphandlar kost och måltider, eller där ansvar för kost och måltid ingår i det upphandlade uppdraget.

Matrådet ska inte behandla individärenden.

Ersättning vid deltagande i matråd

Ersättning betalas ut till de förtroendevalda från Vård- och omsorgsnämnden och till representanterna från Kommunala pensionärsrådet, i enlighet med Kommunfullmäktiges arvodesbestämmelser.

För köken och distributör av portionsmat ingår deltagande i matrådet i uppdraget, och det betalas inte ut någon särskild ersättning till dessa deltagare.

Lokaler

Kommunala pensionärsrådet diskuterar bristen på föreningslokaler och att hyror höjts på till exempel Folkets Hus. Politiken framhåller att detta bör tas vidare till Kultur- och fritidsförvaltningen. Anton Waara ger tips om att aulan på Wargentinskolan är en lokal som skulle kunna finnas tillgänglig. Rådet frågar sig vad som händer med lokalerna på Krondikesvägen. Information om att sektor Funktionshinder ska flytta in där och att det bland annat ska bli en mötesplats för denna målgrupp. Rådet beslutar att man vill skicka frågan vidare till Kultur- och fritidsnämnden. Representant från Kultur- och fritidsförvaltningen bör delta på nästa möte för Kommunala pensionärsrådet.

Wifi på särskilda boenden

Tommy Ceder informerar om att Wifi självklart är tillgängligt för de boende på särskilda boenden. Wifi ingår i hyran.

Föreläsning om livsstil och hälsa

Hanna Hirvelä informerar om en föreläsning på Folkets hus den fjärde november om livsstil hälsa och åldrande. Föreläsningen är gratis och öppen för alla, ingen föranmälan krävs.